

Årringen 2019

Annual Review No 23 of The Arboretum & Botanical Gardens,
University Museum of Bergen, The University of Bergen

ISSN: 0809-5213

Journal home page:

<https://www.uib.no/universitetshagene/66488/%C3%A5rringen>

Bokmelding

Fyrhagene

Per Arvid Åsen: Hagebruk og hagevekster på 101 norske fyr. – Cappelen / Damm, 312 sider.
Pris: kr 499,-

Per Magnus Jørgensen, Avdeling for Naturhistorie, Universitetsmuseet i Bergen, Postboks
7800, N-5020 Bergen (per.jorgensen@uib.no)

To cite this article: Jørgensen, P.M. 2020. – Bokmelding: Fyrhagene. –
Årringen 2019 (23): 145–146.

Published May 2020

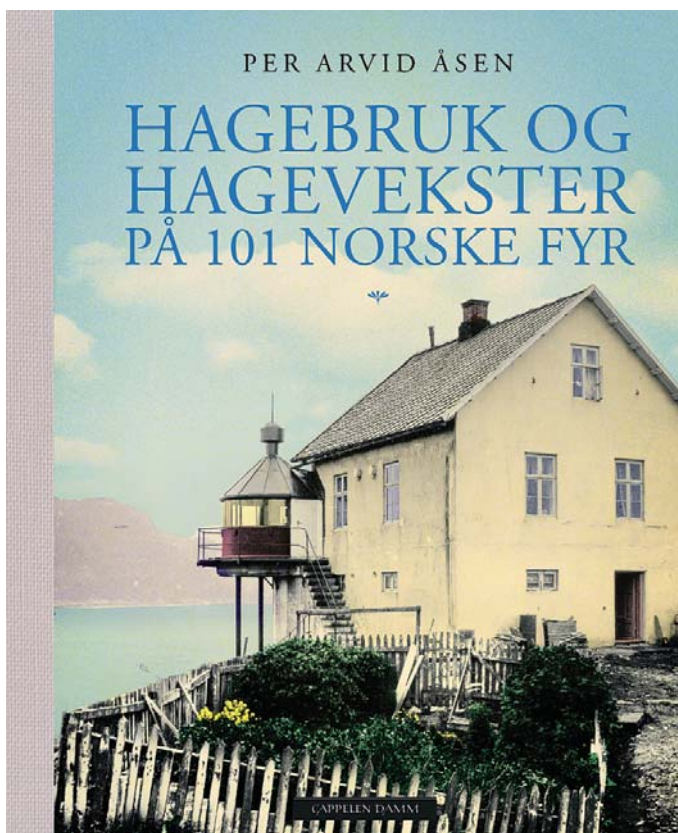
Bokmelding

FYRHAGENE

Per Arvid Åsen: Hagebruk og hagevekster på 101 norske fyr. – Cappelen / Damm, 312 sider. Pris: kr 499,-

På den "ytterste, nøgne Ø" er det gjennom de siste par hundre årene vært plassert fyr for å lyse opp i leia langs vår langstrakte kyst. De fleste av disse har vært bemannet, og iblant bodde fyrvokterne med sine familier der. Forståelig nok, siden nærmeste butikk ofte var langt borte, forsøkte man å dyrke sine egne grønnsaker, bær og frukt. Men man har dessuten lagt ned mye besvær for å få til prydhageanlegg på disse tilsynelatende umulige stedene. En fyrmesterkone har sagt at hagen hjalp henne å komme over ensomheten, og lærte henne å sette pris på de små ting i livet. Og under over alle undre – en del planter har overlevd lenge etter at bemanningen tok slutt. Dette er et fantastisk eksperiment som det er vel verd å belegge og skjøtte om. Boken er rettelig tilegnet *'de kvinner og husmødre som har sittet vakt ved fyrlampene'* – skjønt de satt åpenbart ikke helt stille.

Men, la meg begynne med boken, og det første som møter en: forsiden. Den er kort og godt litt kjedelig, noe man ikke kan si er representativt for innholdet. Det finnes mange bedre bilder av fyr med hager inne i boken enn på forsiden, der teksten til overmål er svært konvensjonelt oppsatt med stive, store bokstaver. Forøvrig er heller ikke tittelen særlig spennende, men den er dekkende. Et så interessant materiale hadde fortjent bedre, og heldigvis er innholdet langt mer fargerikt og spennende.

Hvert fyr er gjort rede for både historisk, geografisk og botanisk. Teksten er velskrevet og blir levende ved øyeblikkskildringer og intervjuer ved gjenlevende som beretter om slitet, og om gledene ved å få det til. Alt er også fint dokumentert med gode bilder.

Forfatteren har sammen med sine kolleger Dagfinn Moe og Per Harald Salvesen konstatert hele 223 forskjellige pry- og nyttevekster på disse utpostene – en del har overlevd i hundre år og vel så det. De vanligste buskene er rips og syrin, men der er til og med roser som klarer seg helt nord til Troms (men selvsagt flest på Sørlandet og ved Oslofjorden). Av stauder er det først og fremst forskjellige løkvekster som dominerer. Det er bare synd at den ellers så datafylte oppsummerende tabellen på slutten ikke er oppdelt i de kategorier som brukes når det samlede resultatet presenteres først i boka. Det er ikke lett å få oversikten når man har ordnet funnene alfabetisk etter det norske navnet.

Dette er først og fremst en glimrende dokumentasjon av fyrhagene langs kysten. Det er et særlig fenomen som det er vel verd å vie oppmerksomhet. Boken vil interessere både hage- og fyrentusiaster.

Per M. Jørgensen